

PRESSMEDDELANDE

Öppet brev till Socialminister Lena Hallengren

Vi vill skydda de personer som bor på äldreboenden - men vi måste också värna om deras livskvalité. Dagens besöksförbud är en kostsam uppoffring för alla som berörs, och kräver av personalen på äldreboenden att agera vakter i personers egna hem. Vi föreslår här en lättnad av reglerna som ger den som bor på äldreboende samma frihet och ansvar som övriga samhället.

Sveriges strategi mot coronaviruset har utgått från individens ansvarskänsla, snarare än nedstängningar och lagstiftning. Detta har gällt hela samhället - förutom de som bor på ett äldreboende. De har varit isolerade sedan 1 april. Istället för individuellt ansvar reglerar ett lagstadgat förbud hur de som bor på ett äldreboende får agera i sitt eget hem, vilka man får träffa och under vilka former. I snart fem månader har tiotusentals personer nekats fysiska möten med personerna som står dem närmast.

Vi ifrågasätter inte att åtgärderna hittills har varit rimliga, besöksförbud var en absolut nödvändig åtgärd i det akuta skedet. Vi har även förståelse för att en fortsatt begränsning av besök är nödvändig. Men ett rent förbud är en stor uppoffring att kräva från de som omfattas och deras närstående.

Vi får möta sorgen i blicken från de vars far har drabbats av demenssjukdom och som inte längre blir igenkända. Mannen som inte får ge sin fru sedan 60 år en kram på bröllopsdagen. De boende som saknar en promenad med en vän, ett samtal eller en fika med barnbarnen. Personalen vittnar om hur isoleringen ger allt större konsekvenser. Den psykiska ohälsan ökar.

Yngre personer kan säga "nästa vecka", "nästa månad" eller "nästa år". För den som har levt ett långt liv är tidshorisonten annorlunda. Vi får dagligen samtal och frågor. Kommer vi någonsin att få kramas igen? Hålla i handen? Får jag inte komma nära min närstående förrän på dödsbädden?

Vi gör allt vi kan för att behålla glädje och meningsfullhet i vardagen. Vi erbjuder dagligen aktiviteter som gymnastik, musikstund, picnic, gudstjänster med mera. Allt sker utomhus, med avstånd. Vi har skapat ett aktivitetsutbud för den egna lägenheten och möjliggjort videosamtal med närstående. Vi har köpt in plexiglas-skärmar så att man ska kunna mötas om än med distans, och röstförstärkare för att bättre höra varandra.

Men det vi gör i verksamheten kan aldrig ersätta det nära mötet med familj, en närmsta vän, maka eller make.

Möten utomhus vid plexiskärm är inte ett rimligt substitut för många. För den som lider av demens, hörselnedsättning eller synnedsättning är ofta ett nära fysiskt möte det enda alternativet. Vi ber nu

om stöd för att på säkrast möjliga sätt bryta isoleringen och öka livskvalitén för personer som bor på äldreboenden.

Vårt förslag är att anpassa det generella besöksförbudet enligt nedan:

- Besök sker utomhus i första hand.
- När det inte är möjligt tillåts besök i den egna lägenheten.
- Besökare får information om hygienrutiner samt tillgång till handsprit och visir.
- Närstående och boende ansvarar för att begränsa antalet besökare per tillfälle i lägenheten, för att undvika trängsel.
- Det är inte tillåtet att vistas i gemensamma utrymmen, som vardagsrum, kök och balkonger under besöket.
- Vid fall av smitta har verksamheten rätt att omgående återinföra besöksförbud.
- Folkhälsomyndighetens övriga allmänna rekommendationer gäller även på äldreboenden.

Självklart ska ovan nämnda regler gälla även vid kontakt med personalen för att värna och skydda dem från smitta.

Vi ber dig att se äldreboenden som en del av resten av samhället, och på personerna som bor här som individer. Som rättsexperten Jan Melander skriver i DN den 8 augusti 2020:

"I förarbetena till socialtjänstlagstiftningen heter det att "varje människa måste betraktas som en unik individ – inte ett vårdobjekt." (...) Lagstiftningen om äldreomsorg utgår alltså från att i största tänkbara utsträckning bevara de äldres möjligheter att bestämma över sina liv, sina relationer och sin vardag.

De särskilda boendena regleras i socialtjänstlagen (5 kap. 5 §) och är utformade så att de äldre hyr sina lägenheter och möblerar dem själva eller med hjälp av anhöriga. (...). Lägenheterna som de äldre bor i är alltså deras hem – boendet är inte en institution och det är definitivt inte ett fängelse. Och personalen är där för att ge service, inte agera väktare."

Med vårt förslag ges personer som bor på äldreboende samma ansvar och frihet som övriga i samhället. Samtidigt får vi i verksamheterna tydliga regler att följa, istället för att varje chef ska fatta beslut om enskilda undantag.

Jag är medveten om att detta är en komplex fråga och för gärna ett vidare samtal, för att dela insikter ur ett verksamhetsperspektiv och diskutera möjliga vägar framåt.

Med vänliga hälsningar,

Monica Berglund, direktör för Tre Stiftelser, Göteborg

.....
För mer information, vänligen kontakta:

Monica Berglund

VD Tre Stiftelser

Tel: 0705 11 75 70

monica.berglund@trestiftelser.se

Birgitta Plyhm

PR, Tre Stiftelser

Tel: 0707 77 12 90

birgitta@plyhm.se

Tre Stiftelser – Omsorgen utgår från ett salutogent synsätt med meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet där vi arbetar utifrån varje individs förutsättningar. Vårt mål är att alltid ligga i framkant inom god äldreomsorg. Tre Stiftelser består av tre kommunala stiftelser på fyra olika adresser i Göteborg som har en gemensam administration; Stiftelsen Ålderdomshemmet i Göteborg med Vegahusen, Stiftelsen Göteborgs sjukhem med Änggårdsbacken och Stiftelsen Otium där även Kallebäck ingår. Verksamheten bedriver vård och omsorg med inriktningarna somatik, demens och psykiatrik. Sammanlagt bor här 400 personer. För mer information se vår hemsida www.trestiftelser.se

Foto: Tre Stiftelser

Bildtexter:

1. Plexiskärm i trädgården
2. Gympa med Petra Johansson
3. Underhållning med Pablo Copa